

Porteføljestyret for Demokrati, styring og fornyelse

Referat	Møte 3/19
Dato	11. desember 2019, kl. 09:00 – 17:00
Sted	Forskningsrådet, møterom Abel 3

Tilstede: Eli Skogerbø (leder)
Moa Bjørnson
Dag Arne Christensen
Gunnar O. Hæreid
Olav Lysne (tilstede frem til 11:30)
Jørn Rangnes
Lise Hellebø Rykkja
Anne Cathrin Østebø
Matz Dahlberg

Forfall: Eva Falleth
Mark Rhinard

Observatører: Erik Storm, Finansdepartementet
May-Kristin Ensrud, Justis- og beredskapsdepartementet
Espen Koksvik, Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Tilstede fra Forskningsrådet:
Vidar Sørhus, Berit Berg Tjørhom, Anne Winsnes Rødland, Janike Harsheim, Marte-Eline Stryken og Helge Rynning.

Sak PSDEMOKRAT 18/19 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: Sakslisten godkjennes.

Sak PSDEMOKRAT 19/19 Spørsmål om habilitet

I forkant av møtet hadde porteføljestyrets medlemmer blitt bedt om å melde inn mulig inhabilitet for konkrete søknader under sakene som gjaldt søknadsbehandling. De hadde også blitt bedt om å melde inn mulig inhabilitet i forbindelse med sak 30/19 Enkeltvedtak om bevilgninger, nærmere bestemt sak 30.1/19 Videre finansiering av Senter for ekstremismeforskning (C-REX) og sak 30.2/19 Videre finansiering av Stortingsvalgundersøkelsene 2017 og 2021.

Ingen ytterligere tilfeller av mulig inhabilitet ble meldt inn på møtet.

Vedtak:

Olav Lysne erklærte seg inhabil på søknad 302573 og fratrådte møtet under behandling av denne i sak 23/19.

Dag A. Christensen erklærte seg inhabil på søknad 303354 og 302599, og fratrådte møtet under behandling av disse i sak 23/19.

Eli Skogerbø erklærte seg inhabil på søknad 302573 og fratrådte møtet under behandling av denne i sak 23/19.

Dag A. Christensen erklærte seg inhabil på søknad 301976, 301620 og 302869, og fratrådte møtet under behandling av disse i sak 24/19.

Eli Skogerbø erklærte seg inhabil på søknad 301620 og fratrådte møtet under behandling av

denne i sak 24/19.

Jørn Rangnes erklærte seg inhabil på søknad 302038 og fratrådte møtet under behandling av denne i sak 25/19.

Dag A. Christensen erklærte seg inhabil på søknad 301259 og 302905, og fratrådte møtet under behandling av disse i sak 25/19.

Gunnar O. Hæreid erklærte seg inhabil på søknad 302389 og fratrådte møtet under behandling av denne i sak 25/19.

Lise H. Rykkja erklærte seg inhabil i sak 30.1/19 og 30.2/19 og fratrådte møtet under behandling av sakene.

Dag A. Christensen erklærte seg inhabil i sak 30.1/19 og 30.2/19 og fratrådte møtet under behandling av sakene.

Eli Skogerbø erklærte seg inhabil i sak 30.1/19 og 30.2/19 og fratrådte møtet under behandling av sakene.

Det er ikke meldt om inhabilitet i noen av de andre sakene.

Sak PSDEMOKRAT 20/19   Referat fra styremøte 2/19, 16. september 2019

Vedtak: Referatet tas til etterretning.

Sak PSDEMOKRAT 21/19   Orienteringer fra administrasjonen

Det var kun en orienteringssak, og orienteringen ble gitt i forkant av behandlingen av sak 29/19.

Administrasjonen ga en kort orientering om det pågående arbeidet med å innarbeide før-kommersielle anskaffelser som en variant av søknadstypen Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor. Målet med før-kommersielle anskaffelser er å bidra til mer etterspørselsdrevet innovasjon tilpasset offentlig sektors utfordringer, og at næringslivet skal utnytte det verdiskapingspotensial som ligger i offentlig sektors utfordringer. I 2019 har Forskningsrådet hatt et pilotprosjekt på før-kommersielle anskaffelser og bevilget midler til 8 forprosjekter og 3 hovedprosjekter.

Arbeidet gjøres i tett samarbeid med Innovasjon Norge, Leverandørutviklingsprogrammet og DIFI.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

Sak PSDEMOKRAT 22/19   Behandlingsprosedyre og en bloc-vedtak Forskerprosjekter

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 23/19   Søknadsbehandling Forskerprosjekter SAMRISK

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 24/19   Søknadsbehandling Forskerprosjekter DEMOS

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 25/19   Søknadsbehandling Samarbeidsprosjekter DEMOS

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 26/19   Internasjonalisering og internasjonalt samarbeid

Forskningsrådet skal sikre internasjonalisering av norsk forskning og innovasjon. Deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon er et overordnet mål for regjeringen og Forskningsrådet. I tillegg er bilateralt samarbeid med utvalgte land utenfor Europa og nordisk samarbeid sentrale arenaer. For tiden er Forskningsrådets strategi under revisjon, herunder punkter av betydning for det internasjonale samarbeidet. Porteføljestyrets mandat omfatter internasjonalisering.

På møtet innledet Kristin Danielsen, områdedirektør med ansvar for avdeling for internasjonalisering, om porteføljestyrenes internasjonale muligheter, viktigheten av internasjonalt samarbeid og om hvilke verktøy vi har for internasjonalt samarbeid. Deretter presenterte administrasjonen eksempler på relevante løpende internasjonale engasjement knyttet til porteføljen for demokrati, styring og fornyelse.

Porteføljestyret takket for presentasjonen.

Vedtak: *Ingen vedtak i saken.*

Sak PSDEMOKRAT 27/19   Revidering av Forskningsrådets hovedstrategi

I februar 2019 besluttet Forskningsrådets styre at Forskningsrådets hovedstrategi skulle revideres. I møtet orienterte Jesper Simonsen, områdedirektør med ansvar for porteføljestyret for demokrati, styring og fornyelse, om arbeidet med revidert strategi.

Målstrukturen for strategien er vedtatt av Forskningsrådets styre. Den bygger på målene og prioriteringene i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning samt regjeringens mål for Forskningsrådet, men den er noe spissere formulert enn langtidsplanens mål og tematiske prioriteringer. Målstrukturen bygger på analyser av utfordringsbildet/megatrender og viktige trender innen forskning og innovasjon.

Strategien skal være så kortfattet som mulig – fortrinnsvis inneholde kun mål og delmål med en kort generell innledning, samt korte innledninger til de enkelte målene og tematiske områdene. Den skal kommunisere klart at den er en strategi for Forskningsrådet og hvordan Forskningsrådet skal jobbe for å nå målene i langtidsplanen, og er ikke ment å være en strategi for hele forsknings-Norge.

Det legges opp til følgende tidsplan for ferdigstilling av revidert strategi:

- 6.12.2019: Førsteutkast til strategi behandles i Styret
- 16.1.2020: Høringsversjon av strategi vedtas i Styret
- 29.1.2020: Høringsmøte om revidert strategi
- 12.2.2020: Porteføljestyrelederne gir innspill til strategien (møte med Forskningsrådets styre og ledelse)
- 10.3.2020: Endelig versjon av strategien vedtas i Styret
- 4.12.2020: Tiltaksplaner/policyer som angir hvordan delmålene skal implementeres og skisserer tidshorisont og ansvar vedtas i Styret.

Porteføljestyret inviteres til å gi innspill til strategien gjennom porteføljestyreleder på fellesmøtet mellom porteføljestyrelederne, Styret og Forskningsrådets ledelse 12. februar 2020. Porteføljestyret bør påpeke perspektiver som er særlig viktige i lys av mål og strategiske områder, og se dette opp mot porteføljestyrets ansvar for å se sitt område i en helhet. Både tematiske og strukturelle perspektiver bør vurderes. Innspillene vil bidra inn i den endelige fastsettelsen av delmål under mål og strategiske områder.

Porteføljestyret takket for presentasjonen og så fram til å se utkastet til revidert strategi. Strategiutkastet vil diskuteres på neste porteføljestyremøte.

Vedtak: *Porteføljestyrets leder formidler porteføljestyrets synspunkter på møtet for porteføljestyrelederne 12.02.2020 etter videre diskusjon i neste møte.*

Sak PSDEMOKRAT 28/19   Arbeid med porteføljeplan

På forrige porteføljestyremøte orienterte administrasjonen om prosessen med å utarbeide porteføljeplaner, jf. Sak 12/19. Hvert porteføljestyre skal utarbeide porteføljeplan med overordnede mål og prioriteringer, investeringsmål, forventede resultater, virkninger og effekter, og tilhørende handlings- og utlysingsplaner. Sammen med porteføljeanalysene vil porteføljeplanene bli det viktigste redskapet for porteføljestyrenes prioriteringer. Siden forrige møte har administrasjonen startet arbeidet med å beskrive utviklingstrekk i samfunnet som har betydning for målsetninger og prioriteringer i porteføljeplanen. Administrasjonen ga en kort presentasjon av relevante utviklingstrekk og utfordringer det kan være aktuelt å adressere i porteføljeplanen og ba deretter om innspill og synspunkter fra porteføljestyret. Innspillene tas med i det videre arbeidet med utkast til porteføljeplan.

Noen hovedpunkter fra diskusjonen, som tas med i det videre arbeidet:

- Viktig at bakteppet for arbeidet med porteføljeplanen blir utdypet, med relevante temaer, grenseoppganger og porteføljeanalyse/oversikt, og hvor føringer fra departement, internasjonale samarbeidsområder og relevante planer er integrert.
- Viktig med forskning som bidrar til velfungerende samfunnsinstitusjoner.
- Samfunnsikkerhet og sårbarhet, knyttet til destabiliserende desinformasjon, er viktig. Og polarisering mellom grupper og personer innenfor det enkelte land.
- Når det gjelder beskatning: Er en utfordring at skattegrunnlaget for offentlig sektor blir vanskelig å fastslå på kapital når verdiskapingen skjer globalt.
- Utfordring med automatiserte kommunale og statlige tjenester: Innebærer en sårbarhet når en ikke møter saksbehandlere/personer, men kun programvare.
- Utfordringer i samspillet regionalt, stat, kommune. Blant annet når det gjelder eldrebølgen. Og kanskje også trenden med urbanisering og byutvikling – hva skjer med distriktene? I tillegg viktig å se på strukturendringer med kommune- og fylkesreform – trenger forskning på konsekvensene.
- Viktig å holde digitalisering og globalisering adskilt. Fenomenene beskrives ofte sammen, men er forskjellige.
- Kan være mye råstoff til grenseoppganger i de gamle programplanene. F.eks. skal vi ikke adressere digitalisering generelt, men digitalisering ift. våre temaområder.
- Viktig at prioriteringene fra departementene og langtidsplanen er godt integrert.
- Viktig at vi ikke uttrykker oss diffust. Bør starte med å tegne opp store brede temaer på en presis måte, slik at vi får et godt bakteppe. Så vil det være noen mer spissede temaer og prioriteringer. Og så kan vi spesifisere derfra hva vi vil bruke midler på.

Det legges opp til følgende tidsplan for utarbeidelse av porteføljeanalyse og porteføljeplan:

- 7. februar 2020 – neste møte i porteføljestyret:
  - Porteføljeplanen diskuteres videre i porteføljestyret

- Det nedsettes en arbeidsgruppe i porteføljestyret som jobber videre med et utkast
- Porteføljestyret godkjenner porteføljeplanen innen mai
- Juni 2020: Forskningsrådets styre vedtar porteføljeplanene.

Vedtak: Porteføljestyret ber administrasjonen ta porteføljestyrets innspill og kommentarer med i det videre arbeidet med utkast til porteføljeplan til neste møte i porteføljestyret.

Sak PSDEMOKRAT 29/19   Investeringsplan for 2020

Saken startet med en kort orientering fra administrasjonen om det pågående arbeidet med å innarbeide før-kommersielle anskaffelser som en variant av søknadstypen Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor (se sak 21/19). Det var lagt inn ytterligere midler i forslaget til investeringsplan for 2020.

Deretter presenterte administrasjonen forslaget til investeringsplan for 2020. Porteføljestyret hadde fått presentert de generelle rammene for planen og kommet med sine innspill i møte 2/2019, jf. Sak 13/19. Siden det ikke foreligger helhetlige styringsdokumenter for porteføljen, jf. sak 28/19 om porteføljeplan, vil planen i stor grad være en videreføring av eksisterende utlysningsskjermer for de underliggende budsjettformålene (programmene). Følgende utlysninger ble foreslått:

Søknadstype	Program / tema	Beløp
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KSP)	DEMOS – planforskningen (30 mill. kroner) SAMRISK – samfunnssikkerhet (40 mill. kroner) FORKOMMUNE – innovasjon i kommune (16 mill. kroner)	86 mill. kroner
Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor (IP-O) med Innovative offentlige anskaffelser som variant av IP-O	DEMOS og SAMRISK – by (18. mill. kroner) FORKOMMUNE – styring, organisering, forvaltning, planlegging (38. millioner kroner)	56 mill. kroner
Forskerprosjekter	SAMRISK	30 mill. kroner
Forprosjekter Innovative offentlige anskaffelser	FORKOMMUNE	2 mill. Kroner

Porteføljestyret takket for redegjørelsen og var i det store og hele fornøyd med forslaget. Det ble påpekt at et forbehold om å kunne justere utfra budsjettmessige føringer burde inngå i vedtaket.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar investeringsplanen for 2020 med forbehold om budsjettmessige endringer. Administrasjonen tar styrets innspill og kommentarer med i det videre arbeidet med utlysningene.

Sak PSDEMOKRAT 30/19   Enkeltvedtak om bevilgninger

Sak PSDEMOKRAT 30.1/19 Videre finansiering av Senter for ekstremismeforskning (C-REX)

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 30.2/19 Videre finansiering av Stortingsvalgundersøkelsene 2017 og 2021

Vedtak er fattet.

Sak PSDEMOKRAT 31/19 Behandlingsprosedyre innovasjonsprosjekter

Administrasjonen orienterte om behandlingsprosedyren for søknadstypen Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor. I 2019 var det satt av om lag 40 millioner til Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor i utlysningsplanen for FORKOMMUNE. På møte 1/2019 diskuterte porteføljestyret mulige føringer for utlysningen med søknadsfrist 25. september, jf. Sak 5/19. Til møtet i februar 2020 vil administrasjonen legge frem innstilling av 40 millioner kroner fordelt på prosjekter mottatt til utlysningen.

Tidligere har programmer hatt individuelle søknadsfrister og ekspertpaneler, men fra 2019 er det én årlig frist per søknadstype. Utformingen av utlysningen og kravene fra ulike programmer og aktiviteter innenfor samme søknadstype er like, og det er innført felles prosesser for behandling av søknadene. Til utlysningen med frist 25. september kom det inn 110 søknader. FORKOMMUNE er en åpen arena som tar imot søknader om innovasjonsprosjekter som tar utgangspunkt i erkjente behov i kommunale og fylkeskommunale ansvars- og tjenesteområder som ikke dekkes av de andre temaene i utlysningen.

Prosedyrene for å behandle søknader i fellesutlysninger legger opp til at de svakeste søknadene avslås gjennom et en bloc-vedtak. Dette innebærer at styret forhåndsavslår disse søknadene uten videre behandling.

Forslaget ble tatt positivt imot av porteføljestyret.

Vedtak: *Porteføljestyret tar sak om utlysningen og prosess for søknadsbehandling av innovasjonsprosjekter i offentlig sektor til etterretning.*

Porteføljestyret vedtar at prosjekter som oppnår følgende karakterer vedtas en bloc og ikke legges frem for diskusjon i porteføljestyret:

Alle prosjekter med hovedkarakter 4 eller svakere avslås en bloc.

Sak PSKORTNAVN 32/19 Eventuelt

Vedtak: *Ingen saker under eventuelt.*

Sak PSKORTNAVN 33/19 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Porteføljestyret godkjente vedtaksprotokollen ved møtets slutt.

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*